

2018 - 2022

De opbrengst van 4 jaar
strategische agenda

ONZE OOGST

‘Samen zorgen we voor
een betere ontwikkeling
van het kind’

10

‘Bij techniekonderwijs
komen andere talenten
van leerlingen naar boven’

16

Natuurvoeding-educatie:
Wie zaait, zal oogsten

30

Het portfolio:
meer dan een rapport

Inhoud

4 Het interprofessionele leerteam van Kindcentrum de Bolster

6 Het spiegelgesprek als leerinstrument

7 Op de achtergrond

8 Techniekonderwijs op de Sancta Maria

10 Even bijpraten, lachen en weer doorgaan

11 Een nieuwe identiteit voor Mijnpleschool Wijhe

12 Het belang van stages voor leerlingen van VSO Hofplein

14 Natuurvoeding-educatie: Wie zaait, zal oogsten

16 Externe leerbegeleiding

19 Vier jaar vallen en opstaan

20 Onderwijs en opvang werken samen vanuit een integrale visie

22 Het portfolio: meer dan een rapport

25 Onderzoeken en verwonderen met DaVinci

26 Begeleiding voor startende leerkrachten

28 Elkaar verder helpen

29 Professionalisering van de raad van toezicht

30 Leren van elkaar

31 Nawoord, blik op de toekomst

Colofon

Dit is een uitgave van mijnplein. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder toestemming van de uitgever.

Tekst Theo Smits en Wieke Vosman
Fotografie Theo Smits en Wieke Vosman
Ontwerp Advice creëert impact
Eindredactie Maarten Bauer, Bart de Grunt, Josefien Koerhuis en Marianne Mewe

Strategische agenda

Boven elke pagina vind je welk thema uit de strategische agenda bij het artikel past.

samen werken
onderzoekend leren
eigenaar zijn
persoonlijk groeien

Voorwoord

Beste collega,

‘Gelijkwaardig, betrouwbaar en toegankelijk’ is de titel van onze strategische agenda die vier jaar geleden uitkwam. Drie woorden die staan voor de mijnpleincultuur: niet uit de hoogte, je kunt op ons rekenen en we zijn gastvrij. Elke school is de afgelopen jaren met de vier thema’s uit de strategische agenda (samen werken, onderzoekend leren, eigenaar zijn, persoonlijk groeien) aan de slag gegaan. In hun eigen tempo en met eigen accenten, maar wel herkenbaar en merkbaar in de school. Het schoolplan 2019-2023 is de concrete uitwerking van deze thema’s.

Nu, vier jaar later, zijn we niet klaar. Van de vier agendajaren zijn er twee helemaal anders gelopen. Het schoolleven werd beheerst door corona. Plannen werden geparkeerd, projecten liepen vertraging op en er werden - terecht - andere prioriteiten gesteld. Daarom besloten we om de strategische agenda met vier jaar te verlengen. Geen nieuwe koers inslaan, maar afmaken wat we van plan waren.

Dit magazine geeft een beeld van de oogst uit de afgelopen jaren waar we trots op zijn. Van iedere school komt minstens één collega, leerling of ouder aan het woord over projecten waar zichtbaar verschil is gemaakt en waar de thema’s uit de strategische agenda in de praktijk een plek kregen. Want, ondanks dat het anders liep dan we hadden bedacht, hebben we niet stilgezeten! De scholen zijn niet meer hetzelfde als vier jaar geleden.

Na de zomer komt de vernieuwde strategische agenda uit. Geen grote veranderingen, maar op een aantal punten vernieuwd, omdat de tijd niet heeft stilgestaan. Met deze versie bouwen we verder aan uitstekend en boeiend onderwijs voor onze leerlingen.

Veel leesplezier en een hele fijne zomervakantie!

Maarten Bauer en Bart de Grunt
College van bestuur mijnplein

Maarten

Bart

4

Het interprofessionele leerteam

8

Techniekonderwijs

12

Stages van VSO Hofplein

16

Blij met externe leerbegeleiding

Alweer vijf schooljaren verenigt Kindcentrum De Bolster in Raalte stagiaires van verschillende opleidingen in een interprofessioneel leerteam. Samen doen de teamleden onderzoek naar een ontwikkelvraag, waarbij ze over de grenzen van hun eigen vakgebied kijken, nieuwe perspectieven ontdekken en meer uit zichzelf halen. Dat deze aanpak door de studenten wordt gewaardeerd, blijkt uit de 8,5 waarmee ze dit stageonderdeel beoordelen. ‘We leren echt van en met elkaar.’

Op bezoek bij het interprofessionele leerteam van Kindcentrum De Bolster

‘Onze samenwerking is leerzaam. Inspirerend. En ook gewoon supergezellig!’

Donderdagmiddag, 15.03 uur. Terwijl de laatste leerlingen het schoolplein verlaten, komt in het lokaal van groep 4 het interprofessionele leerteam, bestaande uit stagiaires, van Kindcentrum De Bolster samen. Nou ja, een deel van het team, want van twee andere stagiaires duurde de stage slechts een half schooljaar. Links zit de 19-jarige Jet Kruiper, eerstejaars pabo-student. Tegenover haar zit derdejaars pabo-student Cecil Waakop Reijers (22 jaar).

Rechts van Cecil zit derdejaars student Pedagogisch Medewerker Kinderopvang Kim Hauptmeijer (20 jaar). En het drietal wordt aangevuld met leerteambegeleider Mirjam Tielbeek, die met een trotse blik naar de drie studentes kijkt. ‘Deze dames hebben echt teamwerk geleverd.’

Het interprofessionele leerteam

Voordat de stagiaires aan het woord komen, is een korte uitleg op z’n plaats. Het interprofessionele leerteam is een initiatief van het Innovatiecluster Kind en Educatie, een samenwerkingsverband tussen werkgevers en beroepsopleidingen in de regio Zwolle. Het idee is dat studenten van verschillende mbo- en hbo-opleidingen tijdens hun stage samen onderzoek doen naar een ontwikkelvraag, waarbij ze zichzelf en elkaar beter leren kennen en ontdekken hoe het is om samen te werken met collega’s met een ander beroep. Mirjam: ‘Hierbij is het samenwerkingsproces minstens zo belangrijk als het resultaat van het onderzoek. Wat dat betreft hebben we dit schooljaar op beide vlakken mooie stappen gezet.’

Jet, Cecil, Kim en Mirjam

‘Deze dames hebben echt teamwerk geleverd’

Taalontwikkeling stimuleren

Pabo-studente Jet vertelt over de ontwikkelvraag waar haar team onderzoek naar deed. ‘Kindcentrum De Bolster wil graag achterhalen op welke wijze de leerkrachten, groepsleidsters en pedagogische medewerkers de taalontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar kunnen stimuleren. Afgelopen schooljaar is het vorige interprofessionele leerteam met dit onderzoek gestart en dit schooljaar kijken wij of en hoe de inzet van taalspelletjes die vorig jaar ontwikkeld zijn bij kan dragen aan de taalontwikkeling van de kinderen.’ Het is trouwens niet zo dat dit leerteam aan het begin van het schooljaar direct met het onderzoek startte. ‘Integendeel, Mirjam heeft er eerst voor gezorgd dat wij als teamleden elkaar goed leerden kennen’, zo vertelt Kim. ‘We lieten elkaar privéfoto’s en foto’s van onze stageplekken zien en we hebben onze sterke en minder sterke kanten en verwachtingen benoemd. Daardoor ontstond meteen een teamgevoel en een gevoel van veiligheid. Daar hebben we later in het onderzoek veel baat bij gehad.’

Eyeopener

‘Mijn deelname aan dit interprofessionele leerteam was een echte eyeopener’, aldus Cecil. ‘Als derdejaars pabo-student ben je geneigd om de ontwikkelvraag puur vanuit de kennis van je eigen vakgebied in te vullen. Dat zorgt toch voor een bepaalde tunnelvisie. Dit schooljaar heb ik dankzij mijn teamgenoten en hun specifieke opleiding geleerd om zaken vanuit verschillende perspectieven te benaderen. Ik dacht dat

taalachterstand ontstaat door een minder talige omgeving. Maar bij de kinderopvang geven ze aan dat taalachterstand ook kan komen door keel-, neus- en oorklachten. Ik wil deze brede blik ook in mijn toekomstige werk vasthouden. En mocht ik een vraag hebben waar ik zelf niet uitkom, dan weet ik nu dat ik collega’s met een andere achtergrond om input kan vragen.’

Sociale toegevoegde waarde

Naast het feit dat de studenten volop samenwerken en van en met elkaar leren, heeft het interprofessionele leerteam nog een andere toegevoegde waarde, zo vertelt Jet. ‘Het is ook gewoon supergezellig om als stagiaires samen te komen. Bij een doorsnee stage zie je elkaar wel in de school lopen, maar je spreekt elkaar eigenlijk nooit. In het leerteam zie je elkaar op regelmatige basis en kun je vragen stellen en problemen of frustraties delen. Dat zie ik echt als een sociale toegevoegde waarde van dit interprofessionele leerteam. Vooraf was ik eerlijk gezegd niet helemaal overtuigd van het nut van een professioneel leerteam, maar achteraf had ik het niet willen missen.’

Meer weten?

Wil je naar aanleiding van dit artikel meer weten over interprofessionele leerteams? Kijk dan op www.kindeneducatie.nl of stuur een mailtje naar m.tielbeek@mijnplein.nl.

Het spiegelgesprek als leerinstrument

Bij basisschool De Dolfijn in Heino zijn kinderen medeverantwoordelijk voor hun leerproces. Tijdens spiegelgesprekken met de leerkracht en soms met ouders, reflecteren kinderen op zichzelf. ‘Wat vind je leuk?’, ‘Waar ben je trots op?’ en ‘Hoe kijk je naar je gedrag?’ zijn vragen waar kinderen samen met de leerkracht een antwoord op zoeken. De gesprekken die aan de hand van een format en reflectiekaarten gevoerd worden, geven vaak waardevolle uitkomsten. Roan, Jurian, Lynn en Noa uit groep 8 delen hun ervaringen.

Het beantwoorden van de vraag ‘wat is een spiegelgesprek?’ vinden Roan, Jurian, Lynn en Noa eerst lastig. Na even nadenken zegt Lynn: ‘Volgens mij zijn het gesprekjes met je juf. Over hoe je je voelt in de klas, hoe het thuis is en hoe het leren gaat.’ Daar kan de rest zich in vinden en ineens vliegen de onderwerpen die tijdens de gesprekken besproken worden over de tafel: leren hulp vragen, zelfvertrouwen, een vak op een lager of hoger niveau volgen, moeite met concentreren, de invloed van de groep op jezelf, pesten en noem maar op.

‘Ik vind het soms moeilijk om over mezelf te praten’

‘Juf kan wel zien hoe het met je gaat, maar tijdens een spiegelgesprek praat je er over,’ vertelt Jurian. ‘Dat vind ik fijn, want dan kan ik vertellen wat ik lastig vind of juist wat goed gaat. Laatst heb ik juffrouw bijvoorbeeld gevraagd of ik met Engels een ster hoger mag omdat ik Engels leuk en makkelijk vind.’ Roan sprak tijdens zijn laatste spiegelgesprek over het voortgezet onderwijs: ‘Ik hoorde altijd vrienden praten over

de niveaus op de grote school, maar snapte daar niets van. Dat vond ik niet fijn. Dat heb ik aangegeven en toen heeft de juf in de klas uitleg gegeven over de niveaus en hoe het gaat op de grote school. Nu heb ik meer zelfvertrouwen dat het wel goed gaat komen.’

Waar het spiegelgesprek de één makkelijk af gaat, vindt de ander het best spannend. ‘Het gaat wel steeds beter, maar ik ben soms wel zenuwachtig voor een gesprek,’ vertelt Lynn. ‘Ik vind het soms moeilijk om over mezelf te praten en trots op mezelf te zijn.’ Ook Noa is soms vooraf gespannen: ‘Bijvoorbeeld over mijn rapport of het niveau wat ik volgend jaar ga doen. Maar, ik ben er ook blij mee want het helpt me!’

Noa, Roan, Jurian en Lynn

Al onze collega's dragen dagelijks bij aan een hoopvolle toekomst voor de kinderen in Salland. Ook de collega's die buiten het klaslokaal hun werk doen maken daarin het verschil. Marianne en Willy vertellen over hun werk op de achtergrond.

Op de achtergrond

Onderwijs maken we samen

Willy Koopman is 63 jaar en werkt al 14 jaar als conciërge op de Gerardus Majella. Na jaren werkzaam te zijn geweest als metselaar in de bouw, komt hij vanwege rugklachten via de sociale werkvoorziening terecht op de Gerardus Majella. Niet geheel toevallig, want Willy woont pal tegenover de school en deed er al vrijwilligerswerk. Als conciërge verricht hij uiteenlopende werkzaamheden. ‘Vandaag heb ik geschoffeld rond het plein,’ vertelt hij. ‘En ik doe allerlei hand en span diensten: kopieerwerk, onderhoud aan het gebouw, de tuin, het vuilnis, ramen lappen, de vloeren in de was zetten... Ik krijg mijn dagen wel vol!’ Willy lacht. ‘Er is ook elke dag wel iets dat gemaakt moet worden, want de kinderen hier zijn grote slopers!’ Willy geniet het meest van de afwisseling in zijn werk en het contact met collega's. ‘Ik vind het fijn dat ik mijn werk zelf kan indelen. Ik kijk altijd met een kritisch oog naar het gebouw en zie wat er vervangen moet worden of moet gebeuren. Als er een goot verstopt zit, ben ik er meteen bij. En als ik in het weekend iets zie dat niet in de haak is, ga ik er heen. Je kunt wel zeggen dat ik er bovenop zit!’ Dankzij Willy zien het gebouw en het schoolterrein er altijd netjes uit en krijgen de kinderen les in een goed onderhouden gebouw. Dat zijn aanwezigheid zo gewaardeerd wordt, vind hij wel eens ongemakkelijk. Bescheiden reageert hij: ‘Het is op zich wel leuk, maar ik ben het niet gewend om complimenten te krijgen. Het is ook niet nodig, want ik doe gewoon mijn werk!’

Marianne Mewe is 57 jaar en werkt als bestuurssecretaresse op het bestuurskantoor. Voorbeelden van haar werkzaamheden zijn het agendabeheer van Maarten en Bart en het notuleren van de Raad van Toezicht en de directieurenraad. Met enthousiasme ontzorgt ze de collega's op het bestuurskantoor en zet ze haar punctualiteit in om de processen op rolletjes te laten lopen. Marianne zoekt in haar werk altijd de verbinding met het onderwijs en heeft veel voorbeelden hoe ze de verbinding tussen het bestuurskantoor en de scholen ondanks de fysieke afstand tot stand brengt. ‘Ik miste in de aankleding van het bestuurskantoor de link met onderwijs, dus hebben we daar dit najaar iets aan gedaan. Zo hangen er nu een oude gymnastiekbank en een schoolplaat. Ook staan er van die kleine kinderstoeljes. Een ander voorbeeld is de voorkant van de mijnplein-kerstkaart. Daar gebruiken we altijd tekeningen van leerlingen voor. Ook proberen we met de beperkte middelen die we hebben, iets leuks te doen voor de dag van de leerkracht. Ondanks dat ik niet voor de klas sta, voel ik me betrokken bij scholen. Door het telefonisch contact met collega's en via Bart en Maarten krijg ik veel mee van wat er op school gebeurt. Toen ik in coronatijd het zoveelste telefoontje kreeg dat er een klas naar huis moest, deed dat me bijvoorbeeld wel wat. Het voelde niet fair dat wij thuis konden werken en leerkrachten voor de klas moesten staan. Daar heb ik wel last van gehad. Ook al ken ik de meeste mensen op de scholen niet, ze voelen wel echt als collega's.’

Marjolein

Op basisschool Sancta Maria weten ze het zeker:

‘Bij techniekonderwijs komen andere talenten van leerlingen naar boven’

Al in 2017 kiest basisschool Sancta Maria in Lettele er heel bewust voor om techniek een structurele plek in het onderwijsaanbod te geven. Deels omdat de overheid toch al van plan is om dit onderdeel verplicht in het schoolrooster te laten opnemen, maar vooral omdat de school kansen ziet om via techniek-onderwijs ongekende talenten van kinderen te ontdekken. Vijf jaar later zijn zowel de leerlingen als het schoolteam dolenthousiast over deze keuze, aldus collega's Marjolein en Cindy. ‘Die pure euforie als iets lukt is prachtig om te zien en te ervaren.’

Cindy:

‘Techniek leer je niet uit een boekje, maar ontdek je al doende’

Het idee ontstaat tijdens de lessen die leerkracht Marjolein Schreurs van basisschool Sancta Maria geeft aan leerlingen die graag extra willen worden uitgedaagd, zo vertelt ze. ‘Deze kinderen liet ik jaren terug al regelmatig onderzoekjes en proefjes doen op technisch gebied. Ik zag dat ze soms oprecht verwonderd waren als ze samen iets nieuws ontdekten en dat ze nieuwsgierig werden naar hoe dingen werken.’

Techniek als vast onderdeel

Daarnaast ziet Marjolein hoe bij de techniekopdrachten vaardigheden als onderzoekend en ontdekkend leren, eigenaarschap en samenwerken aan bod komen. En dat zijn nou net de SLO-leerdoelen¹ waar de school nadruk op legt in haar visie- en missietraject. ‘Daarom besloten we in 2017 om techniekonderwijs aan al onze leerlingen aan te gaan bieden’, zo vertelt IB'er Cindy Schuurman. In de drie jaren die volgen krijgt het schoolteam een cursus techniekonderwijs. Via een innovatieproject wordt een subsidie binnengehaald om de benodigde materialen aan te schaffen. En Marjolein volgt de opleiding tot Talentbegeleider. Cindy: ‘Met als resultaat dat in het schooljaar 2020-2021 techniekonderwijs voor het eerst structureel onderdeel uitmaakte van ons schoolrooster.’

Brede blik op talenten

Inmiddels zien Cindy en Marjolein dat dit techniekonderwijs z'n vruchten begint af te werpen. ‘We krijgen een bredere blik op de talenten van onze leerlingen, aldus Marjolein. ‘De één is goed in rekenen, taal, sport of bijvoorbeeld tekenen. Maar bij techniek komen heel veel talenten naar boven waar wij én de kinderen geen weet van hadden.’ Volgens Cindy komt dat omdat je techniek niet uit een boekje leert, maar al doende ontdekt. ‘Bij een opdracht wordt het kind als het ware helemaal geactiveerd. Hij gaat ontdekken, proberen,

samenwerken, overleggen en creëren. Hij verwondert en verbaast zich. Wil weten hoe iets kan. En als iets lukt, dan zie je de leerling groeien en dat zorgt weer voor zelfvertrouwen.’

Denken vanuit diverse invalshoeken

Een ander groot voordeel van techniek is dat je fouten mag maken, aldus Marjolein. ‘Een rekensom is ofwel goed, ofwel fout. Maar bij techniek heb je diverse mogelijkheden om een uitdaging op te pakken en tot een oplossing te komen. Je kunt van alles uitproberen. En lukt het niet, dan probeer je het nog een keer of op een andere manier. Kinderen leren zo om vanuit diverse invalshoeken te denken.’

Van uitproberen tot programmeren

Inmiddels heeft basisschool Sancta Maria vanuit de NPO-gelden een externe leerkracht aangetrokken om op vrijdag technieklessen te geven, zodat Marjolein tijd heeft om per gekozen thema een leerlijn op te stellen. ‘Voor de vier onderwijsniveaus binnen onze school zet ik per thema de aanpak en de leerdoelen op papier en zorg ik ervoor dat de benodigde materialen aanwezig zijn. De ene keer maken de kinderen zelf een periscoop en de andere keer leren ze hoe ze een Bee-Bot kunnen programmeren. Het is super om te zien hoe enthousiast ze zijn op “vrijdag-techniekdag” en hoe ze samen hun talenten ontdekken.’ Cindy knikt instemmend. ‘Als school zijn we blij dat we aan de hand van techniekonderwijs die ongekende talenten bij onze leerlingen naar boven kunnen halen.’

Cindy

¹. SLO is een landelijk kenniscentrum voor het onderwijs. SLO houdt zich bezig met het opstellen van landelijke onderwijsdoelen.

9 febr. 2022

Collega 1

Goedemorgen collega's! Ik hoop dat jullie een beetje hebben geslapen en niet gedroomd hebben van ParnasSys of doorgedraaide overzichten 😊 Fijne werkdag!

28 mrt 2022

Collega 2

Kan iemand mij helpen met de OSO-uitwisseling van leerlingen naar het voortgezet onderwijs?

Tuurlijk! Ik bel je vanmiddag.

Collega 2

11 apr. 2022

Collega 4

Worden jullie ook gestoord van ROD in ParnasSys? 🤔

Collega 1

Yes 😊

Collega 5

Ja

JAAA. Knetter gestoord!

*De Whatsapp-groep van
administratief medewerkers*

Even bijpraten, lachen en weer doorgaan

Na de gezamenlijke studiedag voor administratief medewerkers binnen mijnplein ontstond een levendige Whatsapp-groep. Met inhoudelijke gesprekken en wederzijds advies, maar ook met frustratie en opbeurende woorden.

‘De studiedag bracht ons dichter bij elkaar omdat je elkaars situatie herkent en begrijpt,’ vertelt Esmee Reitsma, administratief medewerker op IJsselwijds, Esmoreit, St. Bernadette en De Linderte. ‘Hoe goed de band met collega’s op school ook is, je bent er toch de enige administratief medewerker. Het is fijn om dingen te delen met collega’s die hetzelfde doen als jij. Onze Whatsapp-groep is daarvoor echt een uitkomst. Even bijpraten hulp vragen of juist iemand anders advies geven. Als iemand ergens niet uitkomt kijken we samen naar een oplossing. Het werkt snel en efficiënt vanwege de korte lijnen. Samen weten we meer dan ieder voor zich.’

‘Ondanks dat we elkaar niet veel zien, is er wel een collega-band’

In de Whatsapp-groep wordt van alles gedeeld. ‘Ik maak er veel gebruik van,’ lacht Esmee. ‘Het komt regelmatig voor dat ik denk: ‘Help! Ik weet het even niet!’. Dan zet ik dat in de appgroep. Ik gebruik hem ook voor klaag- en leuke momenten. Allebei kan! Ondanks dat ik de andere administratief medewerkers niet veel zie, is er wel een collega-band. De samenwerking voelt heel vertrouwd. Ik durf om hulp te vragen en mijn mening te geven. Het voelt alsof we - ook al is het op afstand - samen werken om alles op rolletjes te laten lopen voor de scholen. Ik werk nog niet zo lang bij mijnplein, maar zit er mede dankzij de samenwerking met de andere administratief medewerkers helemaal op mijn plek.’

Sinds augustus is Mijnpleinschool Wijhe één school met drie locaties: Molenstraat, Stationsweg en Boerhaar. Je kunt je misschien voorstellen dat een fusie van drie heel verschillende scholen veel afstemming vraagt op het gebied van onderwijs, organisatie én identiteit. Hoe gaat dat als scholen met verschillende denominaties ‘samengevoegd’ worden tot één nieuwe?

Van protestants-christelijk en rooms-katholiek naar oecumenisch

Een nieuwe identiteit voor Mijnpleinschool Wijhe

‘We zijn begonnen met een visietraject,’ vertelt Mariëlle van der Vegt, adjunct-directeur op Mijnpleinschool Wijhe. ‘Wie wil je zijn? En hoe wil je dat uitdragen? We zijn daarover met elkaar, de MR, de parochie en de gemeente in gesprek gegaan. Na een lang proces waren we eruit: we worden een oecumenische school waar ruimte is voor meerdere geloofsovertuigingen.’

Verschillen

‘In de praktijk zie je dat er vooral verschillen tussen de locaties zijn in cultuur en vieringen. Dat heeft het eerste jaar soms flink geschuurd. Het bleek in bepaalde situaties lastig om naar elkaar toe te bewegen. We zijn daarover altijd in gesprek gebleven en merken nu dat de locaties steeds meer samen optrekken. Een voorbeeld daarvan zijn vieringen. Die hebben we samen opgepakt en ook meteen een nieuw, gezamenlijk ritueel bedacht: de klassenkaars. Elke locatie heeft een kaars in een bepaalde kleur en op alle locaties staan de kaarsen op een centrale plek. Bij vieringen steken we ook een kaars aan voor de andere locaties.’

Toekomst

‘Het is soms lastig onder woorden te brengen wat identiteit nou is en wat we kinderen ervan willen meegeven. Identiteit is eigenlijk heel breed. Als school hebben we nu richtinggevende uitspraken bedacht als leidraad om ons onderwijs verder te verdiepen. Zo evalueren we nu onze methode Trefwoord, gaan we aan de slag met een dagopening en stemmen we vieringen af. We blijven in gesprek en zoeken samen naar een invulling die inhoudelijk voor alle locaties passend is. Ik heb er vertrouwen in dat dat gaat lukken!’

Meer weten?

Wil je meer weten over het traject van Mijnpleinschool Wijhe? Neem dan contact op met Mariëlle: m.vandervegt@mijnplein.nl.

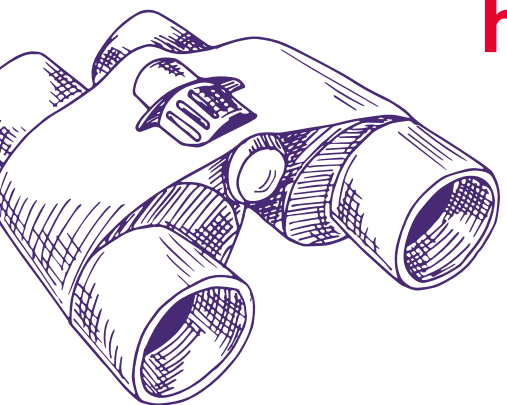

Nick

Leerlingen van VSO Hofplein gaan op ontdekkingsstocht

‘Externe stages zijn uitermate belangrijk voor het arbeidsperspectief’

Net als ieder ander willen de leerlingen van VSO Hofplein in Raalte na hun schooltijd graag die ene baan die perfect bij hen past. Daarom doen ze vanaf hun 16e ervaring op bij diverse externe stageplekken in de regio, om zo te ontdekken wat ze na hun schooltijd kunnen én willen gaan doen. Vandaag nemen we een kijkje op de stageplek van Nick en Tessa.

Stagiair Nick:

‘Als het aan mij ligt, blijf ik hier nog veel langer’

‘Ik vind het fijn om met mijn handen bezig te zijn. Daar ben ik ook goed in. En ik vind het heerlijk om buiten te zijn.’ Aan het woord is Nick, achttien jaar oud, gek op gitaarspelen en de band Slipknot. Deze ochtend zit hij samen met zijn begeleider Ton van Natuurwerkplek Zandstuvebos en twee collega-stagiairs aan de tafel naast manege De Bosruiters in Den Ham. Nu geniet Nick nog even van zijn kop koffie en het prachtige uitzicht, maar straks gaat hij weer keihard aan de slag. ‘We doen hier van alles. We verwijderen de vogelkers uit het bos, we onderhouden de paden en we zagen de takken weg waar de ruiters tegenaan kunnen botsen. Ik werk hier al twee jaar lang twee dagen in de week en als het aan mij ligt, blijf ik hier nog veel langer.’

Op zoek naar een passende werkplek

Terwijl Nick, Ton en de anderen weer aan de slag gaan, vertelt stagecoördinator Franceline van der Pol op weg naar stagiaire Tessa iets meer over het doel van de externe stages bij VSO Hofplein. ‘We bereiden onze leerlingen in 4 fases voor op hun toekomstige betaalde baan of dagbesteding. Ze maken bijvoorbeeld kennis met verschillende vormen van arbeid. Samen trainen we hun werkhouding, werknemersvaardigheden en hoe ze kunnen samen werken. En vanaf hun 16e gaan ze door middel van minimaal drie externe stages op zoek naar een passende werkplek. Is deze eenmaal gevonden, dan groeien de leerlingen in fase 4 toe naar het naschoolse traject bij de gevonden werkplek.’

Ontwikkeling richting baan

Ondertussen zijn we aangekomen bij bakkerij en buurtwinkel De Parabool in Mariënheem. Hier loopt leerling Tessa sinds september 2021 elke donderdag stage. Tessa is 18 jaar, supercreatief en gek op kleuren. Ze praat misschien niet veel, maar ze werkt des te harder, zo vertelt haar persoonlijk begeleider Rob.

‘Tessa is echt hartstikke handig en kan heel veel. Zo maakt ze graag koekjes en mengt ze de ingrediënten die we in onze appeltaarten verwerken.’ Op de vraag of Tessa elke donderdag uitkijkt naar haar werk bij De Parabool, antwoordt ze met “soms”. Daar moet Rob om lachen. ‘De intrinsieke motivatie vinden om te komen werken, vormt ook een onderdeel van de stage. Hier ontdekt Tessa precies waar ze goed in is en wat ze graag doet.’ Terwijl Tessa ons na de thee uitzwaait, vat stagecoördinator Franceline het belang voor jongeren als Nick en Tessa perfect samen. ‘Deze externe stages zijn superbelangrijk voor het arbeidsperspectief van onze leerlingen. Door deze stages vinden we namelijk een werkplek die niet als eindpunt, maar juist als startpunt geldt voor hun verdere ontwikkeling.’

Persoonlijk begeleider Rob:

‘Tessa is echt hartstikke handig en kan heel veel’

Tessa

Een schoolmoestuin vraagt de nodige inzet, maar levert ook veel op voor kinderen. Kennis over natuur en voeding, een prikkeling van zintuigen en geduld leren hebben tijdens het groeiproces zijn daar enkele voorbeelden van. Ook de leerlingen van de Gouden Emmer, St. Cyriacus, St. Antonius en St. Bernadette leren in en over de moestuin.

Natuurvoeding-educatie

Wie zaait, zal oogsten

St. Cyriacus

‘Onze moestuin is een bewuste keuze,’ vertelt Eric Arends, directeur van de St. Cyriacus. ‘Het sluit namelijk goed aan bij onze schoolvisie en onze werkwijze VierKeerWijzer. We willen kinderen breed ontwikkelen en natuur is daar een belangrijke pijler in. Kinderen leren in de moestuin op een praktische manier over planten, dieren en voeding. Alle groepen zijn in het hele proces betrokken: het klaarmaken van de grond, zaaien, het onderhoud zoals onkruid wieden en natuurlijk het oogsten en opeten. Elke week gaan leerlingen met een aantal actieve ouders in de tuin aan de slag.’

St. Bernadette

‘De kinderen uit groep 6 zijn samen met juf Dinie verantwoordelijk voor de moestuin,’ vertelt Karin van Beurden, directeur St. Bernadette. ‘Elke donderdag werken zij met vrijwilliger Harry in de tuin. Dat gaat van zaaien tot oogsten en opeten. Zo is er een keer een hele maaltijd gekookt bij De Maathoeve met producten uit de tuin. Sinds kort hebben we ook een bijenhotel. Onze moestuin draagt niet alleen bij aan het ontdekkend en onderzoekend leren bij kinderen, maar ook aan de sociale contacten met de buurt. Het komt regelmatig voor dat er opa’s, oma’s en buurtbewoners een kropje sla uit de moestuin komen halen.’

De Gouden Emmer

Leerlingen van De Gouden Emmer tuinieren niet op school, maar in de schoolmoestuin op de biologische varkensboerderij van boer Jan Overesch. Katja Gort, leerkracht op De Gouden Emmer, bezoekt de boerderij elke week samen met groep 6: ‘Vanaf de voorjaarsvakantie tot de zomer werken kinderen een middag in de moestuin en krijgen ze les op de boerderij. Zo kwam kok Paul Herbrink laatst langs om met ons een broodje gezond te maken, leren de kinderen veel over de dieren, krijgen ze verkeersles over de dode hoek van de trekker en komt de imker op bezoek. We sluiten het project altijd gezellig af op de boerderij met een gezonde maaltijd met groenten uit de moestuin gemaakt door kok Paul. Het is zó leuk om te zien hoe enthousiast kinderen worden in de schooltuin en op de boerderij. Op school zijn we veel bezig met duurzaamheid en onze schooltuin en boerderijlessen sluiten daar mooi bij aan. Op een praktische manier komen vaardigheden zoals samenwerken in de tuin aan bod en brengen we kinderen de liefde voor de natuur bij.’

‘Het is zó leuk om te zien hoe enthousiast kinderen worden in de schooltuin en op de boerderij’

St. Antonius

De moestuin van de St. Antonius is tijdelijk overwoekerd door “onkruid”. De school werkt aan het vergroenen van haar schoolplein en de moestuin krijgt een andere plek. ‘De oude moestuin doet nu dienst als voedselvoorziening voor allerlei insecten,’ aldus Erwin Bos, directeur St. Antonius. ‘Ons nieuwe, groene plein mét nieuwe moestuin krijgt steeds meer vorm en daar zijn we erg blij mee. In het najaar of volgend voorjaar hopen we met alle groepen te starten met de moestuin. In de tussentijd zijn we op een andere manier bezig met planten en bomen. Zo hebben groep 5 en 6 een ‘bomen plant project’. Een aantal van deze bomen krijgt ook echt een plek op ons schoolterrein.’

Leerling, ouders en school zijn blij met externe leerbegeleiding

‘Dankzij de hulp van school en EPOS kan Brian nu ook successen vieren’

Brian van Leeuwen is 6 jaar oud als zijn ouders en juf ontdekken dat hij zich erg slecht kan concentreren. Helaas heeft dit een negatieve invloed op zijn werk- en luisterhouding, zelfaansturing en zelfstandigheid en dus grijpen basisschool De Linderte en ouders alle mogelijkheden aan om Brian’s leercapaciteiten te verbeteren. Met beperkt resultaat. Daarom wordt in 2019 voor het eerst de hulp ingeroepen van het Expertisecentrum Passend Onderwijs Salland (EPOS). Inmiddels zien vader Rick en moeder Suzan een wereld van verschil. ‘Brian heeft nu veel betere cijfers én veel meer zelfvertrouwen.’

Moeder Suzan: ‘Brian heeft een grote inhaalslag gemaakt’

‘Ik zou best nóg wel een keer les van Irma willen krijgen. Ze heeft me geleerd dat ik er stapje voor stapje wel kom en dat ik altijd om hulp mag vragen.’ Aan het woord is Brian van Leeuwen (10 jaar), leerling van groep 6 op basisschool De Linderte in Raalte. De Irma waar Brian over spreekt is Irma Koenjer, ambulant begeleider bij EPOS. Maar over haar en haar ondersteuning later meer. Eerst vertellen Brian’s ouders Rick en Suzan over de ontdekking die ze zo’n vier jaar geleden deden.

Tips en instructies

Moeder Suzan: ‘Brian zat in groep 2 toen wij en zijn juf merkten dat hij zich erg slecht kon concentreren. Het gevolg was dat Brian nog geen twee minuten zelfstandig kon werken, snel afgeleid was en veel aandacht van de leerkracht nodig had.’ Daarom komt op aanraden van de school vanaf groep 3 twee keer per jaar een externe orthopedagoog van EPOS in de klas die meekijkt hoe Brian zich gedraagt. Vader Rick: ‘Deze orthopedagoog kon tips en instructies aan de leerkracht geven, zodat ze extra handvaten had om Brian te onderwijzen.’ Zo krijgt Brian bijvoorbeeld een plekje voor in de klas en ligt op zijn tafel een lijstje met de taken die hij uit moet voeren. Moeder Suzan: ‘Helaas was zijn concentratie nog steeds snel verdwenen. Met als gevolg dat Brian continu achter de feiten aanliep en op zijn tenen moest lopen. Aan het eind van een schoolweek was hij doodop.’

Ondersteuningsarrangement

Daarom besluiten vader Rick en moeder Suzan begin 2021 om Brian te laten diagnosticeren bij de Dokter Bosmankliniek in Zwolle. Moeder Suzan: ‘Uit het onderzoek bleek dat Brian ADD heeft, wat een verklaring is voor zijn gebrek aan concentratie.’

Terwijl het onderzoek bij de kliniek nog loopt, wordt op aanraden van Intern Begeleider Marjan Koggel en leerkracht Inez Hekking ook een ondersteuningsarrangement vanuit EPOS opgestart door ambulant begeleider Irma Koenjer. De school deelt de uitkomsten van het onderzoek van de ...

Lees verder op de volgende pagina.

Ambulant begeleider Irma Koenjer: ‘Positieve ervaringen zijn heel belangrijk voor het zelfvertrouwen van een kind’

MAG IK WAT
VRAGEN?...

Brian:
**‘Irma heeft me geleerd
dat ik er stapje voor stapje
wel kom en dat ik altijd om
hulp mag vragen’**

Dokter Bosmankliniek met haar, waarna ze in maart 2021 voor het eerst met Brian aan de slag gaat. Irma: ‘Tijdens de 1-op-1 sessies lag de nadruk op zijn executieve functies, zoals het starten met een taak en het volhouden van de aandacht, en een positieve mindset door zogeheten helpende gedachten in te leren zetten. Vervolgens keek ik in de klas hoe hij werkte, zodat ik zijn leerkracht tips kon geven om Brian te helpen bij het leren.’ Naast een betere concentratie en een positieve mindset resulteert deze begeleiding er ook in dat Brian zichzelf beter leert kennen, ontdekt waar zijn talenten liggen en aanknopingspunten krijgt om vooruit te komen in het onderwijssysteem. Irma: ‘De positieve ervaringen die hij hierdoor opdoet, zijn heel belangrijk voor het zelfvertrouwen van een kind.’

Persoonlijke ontwikkeling

Ruim een jaar na Brian’s eerste ontmoeting met Irma zien zijn ouders dat hun zoon mooie stappen heeft gezet op het gebied van persoonlijke ontwikkeling. Vader Rick: ‘Brian kan zijn concentratie nu zo’n 15 minuten vasthouden, wat echt een grote verbetering is. En zijn juffen vertellen dat hij veel zelfstandiger is.’ Moeder Suzan: ‘Brian heeft een grote inhaalslag gemaakt. Zijn rapporten zijn ook veel beter dan

vroeger en Brian is een stuk zelfverzekerder.’ De begeleiding van Irma is in oktober 2021 afgerond, maar mocht Brian opnieuw problemen krijgen met zijn concentratie, dan kan hij op elk moment terugvallen op de hulp van EPOS. Brian zelf sluit niet uit dat hij Irma ooit nog eens zal ontmoeten. ‘Irma kan dingen goed uitleggen en ze zorgt ervoor dat leren leuk is.’

Vader Rick:
**‘Brian’s juffen vertellen dat hij
veel zelfstandiger is geworden’**

EPOS

EPOS is het Expertisecentrum Passend Onderwijs Salland, een organisatie die alle scholen binnen mijnplein ondersteunt als het gaat om goede ontwikkelingsmogelijkheden voor leerlingen. Meer informatie over het Expertisecentrum Passend Onderwijs Salland vind je op www.epos-salland.nl.

In dit magazine lees je verhalen waarin de vier thema’s uit de strategische agenda succesvol en merkbaar een verschil maakten. Maar laten we eerlijk zijn, niet alles is gelukt. Natuurlijk niet. En het zou vreemd zijn als we daar in dit magazine niet bij stil staan. Want van dingen die niet goed gaan leer je misschien wel het meest. Maarten en Bart hebben het dan bijvoorbeeld over briljante mislukkingen. Dingen waar je veel van hebt geleerd omdat ze juist niet gingen zoals gedacht.

Niet alles ging goed

Vier jaar val~~len~~ en opstaan

Leren met elkaar

Onderwijs gaat over leren. Kinderen leren dagelijks van hun leerkrachten. Maar, leren leerkrachten binnen mijnplein ook van elkaar? Delen we kennis en helpen we elkaar verder? In een organisatie die gaat over leren zou dat normaal moeten zijn. De praktijk blijkt echter een stuk weerbarstiger. We wilden de afgelopen jaren ‘kennis- en leerpleinen’ opzetten. Een plek waar we van elkaar kunnen leren. Dat is (nog) niet gelukt. Daar zijn allerlei redenen voor, maar we hadden misschien best meer meters kunnen maken.

Samen werken

Samen werken doen we niet alleen binnen mijnplein, maar ook met onze (Sallandse) partnerorganisaties. De samenwerking tussen alle Sallandse partners om samen BHV op te pakken liep uitstekend, maar helaas kon een externe BHV-opleider de beloften niet waarmaken. Terug bij af: scherven oprapen en opnieuw beginnen. Zo zijn er meer plekken waar het samenwerken lastig is. Dan is het van belang om te blijven leren en doelen bij te stellen.

Sneller en effectiever

Ingewikkelde processen kunnen lang duren. Het risico is dan dat de energie bij mensen verdwijnt. Zo proberen we al jaren om het bestuursverslag en de jaarrekening sneller en effectiever te doen. Dat lukt maar moeizaam. Er wordt meer verantwoording gevraagd en details doen er blijkbaar meer toe. Krijgen we daar energie van? Nou nee. Blijven we volhouden om het vlotter te doen? Ja, natuurlijk! De fusie van de scholen in Wijhe is ook zo’n voorbeeld. De fusiegesprekken tussen het bestuur en de medezeggenschapsraden was een taai proces. De energie bij de teams leek weg te lekken. We moesten soms een stap terug, om weer vooruit te komen. Als je nu ziet hoe de teams aan de slag zijn met hun onderwijs, dan is die energie er weer volop!

Altijd trots

De kunst is dus om te leren. Van wat er vandaag in de groep gebeurde. In een overleg. In een proces met een gemeente of een zorgpartner. Leren met elkaar van de dingen die goed gaan en de dingen waar we minder blij mee zijn. Als je ervan leert, kun je er altijd trots op zijn.

Aan de Jan van Arkelstraat in Raalte vormen basisschool De Korenbloem en kinderopvang KOOS samen Kindcentrum De Korenbloem. Op deze locatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar werken ruim 30 leerkrachten en pedagogisch medewerkers als één team vanuit de doorlopende pedagogische leerlijn The Leader in Me. Met succes, aldus Christel Huiskamp en Rinske Hoekstra. ‘Zowel de leerlingen, de leerkrachten als de opvangmedewerkers hebben baat bij deze integrale visie op persoonlijke en gezamenlijke groei.

Onderwijs en opvang werken
samen vanuit een integrale visie

‘Bij Kindcentrum De Korenbloem bundelen we onze krachten’

Rinske

‘Het grote doel van onze samenwerking? Dat de neuzen van onze leerlingen, leerkrachten en pedagogisch medewerkers dezelfde kant uitwijzen.’ Aan het woord is Christel Huiskamp, leerkracht van groep 1 en 2 op basisschool De Korenbloem in Raalte. Deze ochtend komt ze even buurten bij Rinske Hoekstra, locatiemanager van kinderopvang KOOS. Nou komt het natuurlijk wel vaker voor dat een kinderopvang en een basisschool dezelfde locatie delen, maar in dit geval is er echt sprake van een samenwerking, zo vertelt Christel. ‘Sinds enkele jaren vormen we samen Kindcentrum De Korenbloem en werken we als team aan een sterkere binding tussen binnen- en buitenschools leren.’

The Leader in Me

Rinske legt uit: ‘Dagelijks komen zo’n 380 kinderen van 0 tot 13 jaar naar deze locatie om te spelen, te leren en te ontwikkelen. Op de basisschool, maar ook bij ons op de kinderopvang. Als we er nou samen voor zorgen dat de kinderen op beide plekken vanuit een integrale visie worden benaderd, dan kunnen we elkaar versterken en zorgen we voor een betere ontwikkeling van het kind. Daarom werken we bij Kindcentrum De Korenbloem vanuit de doorlopende

Christel:

‘Mooi om te zien dat dit bijdraagt aan de ontwikkeling van de kinderen en ons team’

Christel

pedagogische leerlijn The Leader in Me.’ Christel vult Rinske aan. ‘Deze leerlijn is ontwikkeld door Stephen Covey die 7 gewoonten formuleert waardoor kinderen leren hoe ze zich proactief kunnen ontwikkelen als persoon en als volwassenen succesvol in het leven kunnen staan.’

De 7 gewoonten

Omdat dit misschien wat zweverig klinkt, geeft Christel een korte, praktische omschrijving van de 7 gewoonten. ‘Via verhalen uit het boek “De 7 eigenschappen van Happy Kids” en de daarbij horende handpoppen maken de kinderen kennis met de 7 gewoonten. In de onderbouw ligt de nadruk op de eerste 3 gewoonten, die vooral betrekking hebben op het kind zelf. 1. Wees proactief en neem initiatief. Als je drinkbeker omvalt, roep je niet de juf, maar ga je zelf opruimen. 2. Begin de dag met een einddoel in gedachten en maak een plan om daar te komen. 3. Belangrijke zaken eerst, dus eerst werken, dan spelen. In de midden-en bovenbouw leren de kinderen naast de eerste 3 gewoonten om meer rekening te houden met het groepsbelang. Gewoonte 4 luidt: denk win-win en zoek naar voordeel voor iedereen. 5. Luister eerst naar een ander, voordat je zelf gaat praten. 6. Creëer synergie, want samen bereik je meer. En 7. Houd de zaag scherp, wat betekent dat je ook aan jezelf moet denken door af en toe een pas op de plaats te maken. En natuurlijk vieren we successen samen.’ Terwijl Christel uitleg geeft over de gewoonten, verschijnt er een glimlach van oor tot oor op haar gezicht. ‘Dat komt omdat ik echt enthousiast ben over deze aanpak.’

De concrete resultaten

Ook Rinske is enthousiast over de doorlopende leerlijn. ‘Net als de basisschool werken we bij de kinderopvang volgens deze 7 gewoonten. Het zorgt ervoor dat de kinderen op Kindcentrum De Korenbloem precies weten waar ze aan toe zijn en hoe ze zich kunnen en mogen gedragen. Overal gelden dezelfde gedragsregels en gewoonten, zodat kinderen zich beter ontwikkelen in een veilige omgeving en de overgang van opvang naar basisschool heel soepel verloopt.’ Christel: ‘Natuurlijk kan het altijd beter. Daarom komt het team van leerkrachten en pedagogisch medewerkers regelmatig samen voor trainingen, cursussen en overleg. We praten over thema’s die we samen op kunnen pakken en over manieren waarop we talenten van collega’s in kunnen zetten. Zelfs de onderwijsassistenten en stagiaires werken zowel op de basisschool als bij de kindervang. Kortom, we bundelen echt onze krachten. Ik vind het dan ook mooi om te zien dat deze integrale visie niet alleen bijdraagt aan de ontwikkeling van de kinderen, maar ook aan de ontwikkeling van ons hele team.’

Meer weten?

Wil je naar aanleiding van dit artikel meer weten over de integrale visie van Kindcentrum De Korenbloem? Kijk dan op www.korenbloemraalte.nl.

Om het onderwijsontwikkelingsproces van kinderen zichtbaar te maken voor de kinderen zelf, gebruikt basisschool Oostenwind van unit 1 (kinderopvang) tot unit 4 een portfolio als vervanger van het rapport. Dit tot tevredenheid van leerkrachten, leerlingen en ouders.

Het portfolio: meer dan een rapport

Elske

Elske Mars is leerkracht en unitverantwoordelijke van unit 2. Momenteel werkt ze aan het digitaliseren van de leerlingportfolio's. Vrolijk vertelt ze erover. 'Om kinderen eigenaar te maken van hun leerproces werken we op Oostenwind met een portfolio. In het portfolio vind je foto's en andere leerbewijzen zoals het resultaat van een rekenlijn of een kunstwerk. Eigenlijk alles waar een kind mee bezig is geweest, maar vooral waar het kind zélf trots op is. Zo brengen kinderen hun eigen ontwikkeling in beeld.'

Portfoliogesprek

Vier keer per jaar voert de leerkracht samen met kind en ouders een portfoliogesprek. 'Na elk kernconcept reflecteren we op de afgelopen periode. We proberen om kinderen niet te vergelijken of te veroordelen, maar juist uit te gaan van het verschil en de eigenheid. Fouten maken hoort erbij. We geven kinderen inzicht in de groei die ze doormaken en dat geeft vertrouwen. Inzichten kunnen gaan over taal en rekenen, maar ook over vaardigheden als samenwerken of reflecteren. Tijdens het gesprek is vooral het kind aan het woord.'

Digitaal portfolio

De portfolio's van leerlingen zitten nu nog in mappen, maar worden in de toekomst digitaal via het systeem Mevolution. 'Dat gaat ons veel brengen in het inzichtelijk maken van ons onderwijsconcept,' vertelt Elske. 'De implementatie ervan duurt drie jaar. Voor al onze leerlijnen zijn leerdoelen geformuleerd en in het portfolio wordt straks zichtbaar welke leerdoelen een leerling gehaald heeft.'

Het portfolio van Noor

Zodra ze haar portfolio openslaat begint Noor direct trots te vertellen over de inhoud: 'O kijk! Deze botanische tekening van de klaproos was goed gelukt. O en dit was héél gaaf. Hier keken we met een microscoop naar de zaden van een paardenbloem. En kijk hier! Dit bouwwerk heb ik ook gemaakt!' Noor Kinds is 12 jaar en zit in unit 4 op Oostenwind. Samen met haar moeder Yteke vertelt ze over haar portfolio. 'In je portfolio stop je dingen die goed gaan en waar je trots op bent,' aldus Noor. 'Juf maakt er dan een foto van en die stop je erin. Er staan ook analyses in over toetsen. Tijdens het portfoliogesprek laat je het portfolio aan je ouders zien en vertel je wat je hebt gedaan. Hoe je bent gegroeid, hoe je gewerkt hebt en of je hulp hebt gevraagd. Daarna mag je hem ook mee naar huis nemen om hem aan anderen te laten zien.' ...

**'Hier heeft ze de rest van
haar leven nog wat aan'**

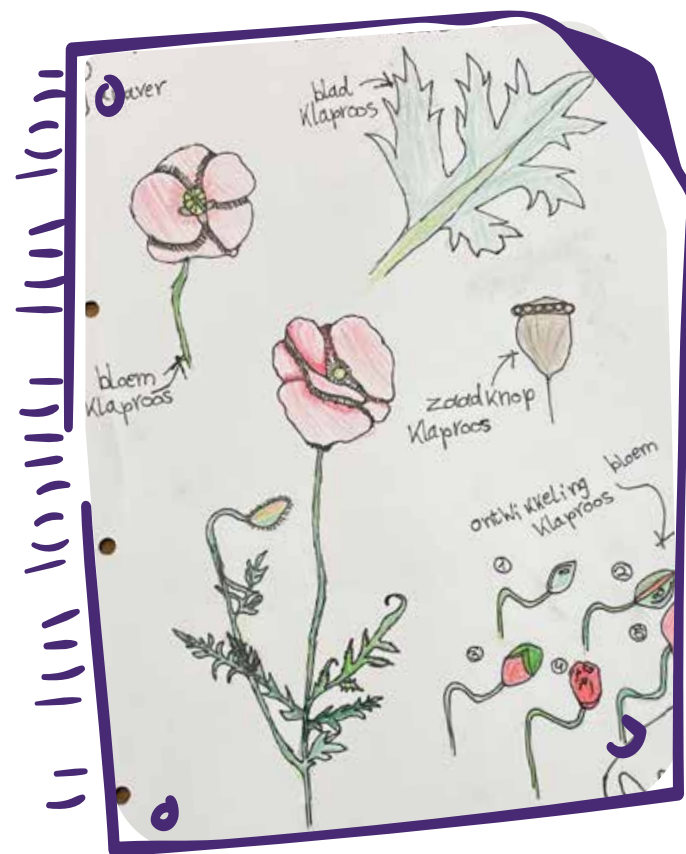
Lees verder op de volgende pagina.

Noor:

**‘Soms zegt mijn moeder
“dat wist ik helemaal niet”
als ik iets leer’**

Kinderen krijgen veel verantwoordelijkheid

Noor vertelt enthousiast verder over de papieren en foto's in haar portfolio: de wereldmarkt, kunstwerken uit het atelier en resultaten van rekenen en taal. Yteke kijkt glimlachend toe. 'Bij Oostenwind krijgen kinderen veel verantwoordelijkheid. Onder begeleiding natuurlijk, maar ze worden echt zelf aan het denken gezet. Dat zie je terug in het portfolio en de portfoliogesprekken. Noor heeft zelf de regie over haar portfolio en het gesprek. Zo heeft ze eens een spel bedacht waar ze

haar portfolio presenteerde via nummers uit een bingo-rad. Heel bijzonder. Ik heb door de portfoliogesprekken goed in beeld wat Noor leert en vind het mooi dat we door de foto's en inhoud van het portfolio veel meekrijgen van de unieke leermomenten op een schooldag. In de portfoliogesprekken komen toetsresultaten en voortgang natuurlijk ook aan bod, maar het gaat vooral over het leren in de praktijk. Via het portfolio krijgen we een beeld bij de verhalen die Noor ons thuis al heeft verteld. Het spreekt me véél meer aan dan een rapport.'

Nieuwsgierig zijn

Noor: 'Soms zegt mijn moeder "dat wist ik helemaal niet" als ik iets leer.' 'Soms?' lacht Yteke? 'Dat heb ik heel vaak! Van het portfolio van Noor leer ik zelf ook! Ik zie er in terug dat ze alle ruimte krijgt en wordt uitgedaagd om nieuwsgierig te zijn en dingen zelf te onderzoeken. Daar heeft ze de rest van haar leven nog wat aan.'

De kunstwerken en de foto hiernaast
komen uit het portfolio van Noor.

samen werken / onderzoekend leren / eigenaar zijn / persoonlijk groeien

Ongeveer vier jaar geleden koos SBO De Horizon voor de wereldoriëntatie-methode DaVinci om de doelen uit haar schoolplan te realiseren. Die keuze heeft bij zowel leerkrachten als kinderen een verandering teweeg gebracht.

Onderzoeken en verwonderen

met wereldoriëntatie-methode DaVinci

'Een DaVinci-les is een soort klokhuisaflevering waarin kinderen allerlei informatie aangereikt krijgen om te ontdekken en ervaren hoe de wereld in elkaar zit, vertelt adjunct-directeur Anouk Gerritsen enthousiast. 'DaVinci werkt aan het wereldbeeld van de kinderen. We kijken groot naar de wereld - aan de hand van een thema - en zoomen vervolgens tijdens de lessen in op bijvoorbeeld een tijdperk of land. Vier middagen per week werkt onze hele school aan DaVinci. Maar ook taal en begrijpend lezen wordt, waar kan, gekoppeld aan DaVinci.'

Loslaten van structuur

Tijdens de DaVinci-lessen werken kinderen vrij zelfstandig in themahoeken op en rondom het leerplein. Deze vrije structuur was voor de collega's van SBO De Horizon een zoektocht. 'Onze leerlingen hebben behoefte aan structuur en een eenduidige aanpak. Zo werken we iedere ochtend in niveaugroepen, zijn onze lokalen identiek ingericht en is eigenlijk het hele gebouw ingericht op structuur. Maar, hoe werkt dat als je kinderen tijdens DaVinci juist meer wilt loslaten? Kunnen we dat verwachten van onze leerlingen? En hoe helpen we hen als ze minder bij leerkrachten in beeld zijn omdat ze verspreid over de gang lopen? Onze rol als leerkracht veranderde en dat loslaten was moeilijk. We hebben daar tijdens studiedagen veel aandacht aan besteed.'

Proces net zo belangrijk als eindproduct

'DaVinci heeft kinderen geleerd dat het proces net zo belangrijk is als het eindproduct. Dat het oké is als het niet geworden is wat je in je hoofd had, maar dat de manier waarop je daar gekomen bent ook belangrijk is. De rol van leerkrachten in dat proces is ook ontwikkeld. We hebben geleerd hoe we kinderen kansen kunnen geven om zélf te ervaren en ontdekken. Onze leerlingen kunnen zich verwonderen en onderzoeksvragen stellen. Ze hebben soms alleen hulp nodig bij de aanpak.'

**‘We hebben geleerd hoe
we kinderen kansen kunnen
geven om zelf te ervaren
en ontdekken’**

Meer weten?

Wil je meer weten over DaVinci? Neem dan contact op met Anouk: a.gerritsen@mijnplein.nl.

Enige tijd geleden werd het zaadje geplant voor de inzet van starterscoaches: collega's die leerkrachten begeleiden in hun eerste jaren voor de klas. Nu is het zover. Hubertien, Hans en Martine volgden de cursus tot starterscoach en starten volgend schooljaar in deze rol.

Begeleiding voor startende leerkrachten

‘Voorkom dat jonge leerkrachten de lol in hun werk verliezen’

Van pabo naar klaslokaal

‘Landelijk onderzoek wijst uit dat veel startende leerkrachten het onderwijs binnen vijf jaar weer verlaten,’ vertelt Hans Nijboer, leerkracht en schoolopleider op De Rietkraag. ‘Dat heeft er onder andere mee te maken dat er te weinig ondersteuning is voor leerkrachten in de fase van startbekwaam tot vakbekwaam. Tijdens de pabo worden studenten vanuit de opleiding en opleidingsschool begeleid, maar als ze eenmaal gaan werken valt deze begeleiding weg. Er is geen overgangsfase.’ Martine Marissink, instituutsopleider bij KPZ en invalleerkracht bij PON, beaamt dit. ‘En dat terwijl de begeleiding van startende leerkrachten erg belangrijk is. Door de coronatijd misschien nog wel meer dan voorheen. De studenten die ik nu begeleid, hebben door de coronatijd veel onderwijstijd voor de klas gemist.

Dat heeft gevolgen voor hun start als leerkracht. Mooi dat wij deze leerkrachten straks kunnen begeleiden bij de overgang van pabo naar klaslokaal.’

Wat doet een starterscoach?

‘Startende leerkrachten kunnen straks bij ons terecht met alle vragen die gerelateerd zijn aan het werken op een school,’ vertelt Hubertien Kappert, leerkracht en schoolopleider op de Gerardus Majella. ‘Dat zijn vragen als: hoe doe ik dingen in mijn klas? Hoe combineer ik werk met mijn privéleven? Hoe ga ik om met werkdruk? Als starterscoaches beoordelen we niet, maar coachen we.’ Martine vult aan: ‘We lopen als het ware naast iemand. De leerkracht zelf is leidend voor de vorm waarin we coachen. Voor de een kan dat anders of frequenter zijn dan voor de ander.’ Hans: ‘We zijn nu

Hans:

‘Ik krijg energie van goede, ongekleurde gesprekken met jonge mensen’

aan het brainstormen hoe we de begeleiding precies gaan aanvliezen. De grote lijnen staan vast, maar er zijn nog veel keuzes die we moeten maken.’

Laten zien hoe mooi ons beroep is

Martine, Hans en Hubertien zijn een goed team. Martine: ‘Wij zijn alle drie heel verschillend. Dat levert leuke gesprekken op en zorgt ervoor dat we elkaar aanvullen en gebruik kunnen maken van elkaars expertise.’ Hubertien en Hans knikken instemmend. Ze leren zelf óók veel tijdens dit proces en kijken er enorm naar uit om aan de slag te gaan. De energie en het enthousiasme spat van het drietal af. ‘Ik wil starters laten zien hoe mooi ons beroep is en ze helpen zoeken naar wie ze willen

Hubertien, Hans en Martine

zijn als leerkracht,’ zegt Hubertien. ‘En daarbij ook voorkomen dat ze de lol in hun werk verliezen door dingen waar ze zelf niet uitkomen. Als ik naar mezelf kijk, dan had ik het als startende leerkracht heel fijn gevonden om af en toe met een onafhankelijk iemand te sparren, zonder meteen beoordeeld te worden.’ Los van de meerwaarde van een starterscoach, vindt het drietal hun nieuwe rol ook gewoon erg leuk. Hans: ‘Ik krijg energie van goede, ongekleurde gesprekken met jonge mensen. Het stellen van open vragen zonder oordeel en daarmee iemand verder helpen. Daar geniet ik van. Ik hoop dat Hubertien, Martine en ik met onze inzet leerkrachten kunnen behouden voor het onderwijs. Je kunt in de huidige arbeidsmarkt achterover blijven zitten, maar wij gaan iets doen!’

Meer weten?

Neem contact op met Hans: h.nijboer@mijnplein.nl, Martine: m.marissink@mijnplein.nl of Hubertien: h.kappert@mijnplein.nl.

Samenwerking tussen scholen

Elkaar verder helpen

Uit gesprekken over de strategische agenda kwam de behoefte om de samenwerking tussen scholen te versterken. De directeuren van Esmoreit, De Rietkraag, St. Antonius en de St. Jozefschool gingen aan de slag om uit te zoeken wat de succesfactoren van een intensievere samenwerking zijn en betrokken daar de IB-ers Martin, Ellen, Petra en Ini bij rondom thema's als leerlingopbrengsten. Zij staan niet wekelijks bij elkaar op de stoep, maar weten elkaar inmiddels goed te vinden.

Martin Hondeveld

School: De Rietkraag

‘Het uitgangspunt voor samenwerken is dat het ten goede komt aan de kinderen, maar uiteindelijk is het ook een stuk ontwikkeling van jezelf. Samenwerken is brengen en halen. Hoe meer mensen je spreekt, hoe meer mogelijkheden en ideeën je leert kennen die weer van pas kunnen komen in het werken met collega's en kinderen. Doordat ik al lang bij mijnplein werk en veel mensen ken, zoek ik gemakkelijk contact met collega's. Als startende IB-er is dat anders en kun je nog zoekende zijn: “Waar kan ik dit vinden?” en “Bij wie moet ik zijn voor dat?” Als ik collega's daarmee kan helpen vind ik dat heel leuk.’

Petra Blom

School: St. Antonius

‘Ik werk nu bijna 2 jaar als IB-er en hoewel ik alles het liefst meteen zelf zou weten en kunnen, werkt dat natuurlijk niet zo. De samenwerking tussen IB-ers in dit scholencluster is voor mij daarom erg fijn. Ik leer heel veel van de andere IB-ers en de drempel om hulp te vragen vind ik lager dan in een grote groep. Mijn vragen gaan vaak over dingen die de anderen al jaren doen, maar voor mij nieuw en soms stressvol zijn. Naast de antwoorden die ik krijg op mijn vragen, geeft hun nuchtere kijk op het vak me ook lucht en helpt het me om prioriteiten te stellen.’

Ellen
Woertman

Ini Rozenkamp

Ellen Woertman

School: Esmoreit

‘Als je al lang in een organisatie werkt, zijn sommige dingen vanzelfsprekend geworden die eigenlijk helemaal niet zo vanzelfsprekend zijn. Nieuwe IB-ers zoals Petra zorgen ervoor dat ik zelf scherp blijf. Zo stuurde Petra mij laatst haar afstudeerscriptie*. Andersom vind ik het ook heel leuk en waardevol om iemand met mijn ervaring te kunnen helpen of wegwijs te maken binnen mijnplein. Je hoeft het wiel niet zelf uit te vinden! Ik merk dat we als scholencluster nu wat meer contact hebben en de openheid en transparantie om bij elkaar in de keuken te mogen kijken vind ik heel mooi. Collega's zijn hier altijd welkom!’

Ini Rozenkamp

School: St. Jozefschool

‘Het belangrijkste van samenwerken vind ik dat je gebruik kunt maken van elkaars expertise. Je hoeft niet alles te weten, als je maar weet bij wie je terecht kunt met je vragen. De onderwerpen waar je als IB-er mee te maken krijgt spelen vaak ook op andere scholen. Zo heb ik de andere IB-ers binnen mijnplein laatst om advies gevraagd over een dyslexieaanvraag. Ik heb veel gehad aan de reacties. Heel prettig! Ik ben 55, maar leer nog altijd van anderen. Het is belangrijk om te koesteren wat goed gaat en werkt voor onze kinderen, maar ik wil ook open blijven staan voor vernieuwing en verandering.’

* Petra deed onderzoek naar de gravo-cognitieve methode. Deze theorie gaat ervan uit dat schrijven een cognitieve vaardigheid is in plaats van een motorische vaardigheid.

Na personele wisselingen in de raad van toezicht (rvt) en het college van bestuur van mijnplein, besloot de rvt twee jaar geleden tot een professionaliseringslag bij zichzelf. De leden namen hun rol onder de loep om nog beter bij te kunnen dragen aan de kwaliteit van mijnplein.

Professionalisering van de raad van toezicht

‘We gaan actief scholen bezoeken’

‘Om te zorgen voor een brede kennis binnen de rvt hebben we bij het werven van nieuwe leden bewust gezocht naar personen met specifieke competenties op het gebied van onderwijs, financiën, huisvesting en rechten. Daarmee is er nu op alle relevante terreinen expertise aanwezig,’ vertelt Erik Lievers, voorzitter van de rvt. ‘Ook werken we, aanvullend op de reguliere rvt-vergaderingen, met commissies zodat er meer tijd is voor verdiepende gesprekken over bepaalde onderwerpen.’

De rvt zette nog meer stappen in haar eigen professionalisering. Zo volgden de leden trainingen en ontwikkelden ze een toetsingskader. In het toetsingskader staan bijvoorbeeld afspraken over wanneer de rvt bepaalde stukken wil hebben en welke onderwerpen extra aandacht krijgen gedurende een bepaalde periode. ‘Toezichhouden is niet iets wat je er “even bij doet”. Het is geen erebaan,’ vindt Erik. ‘Om je rol goed te kunnen

vervullen is het nodig om je te verdiepen in bepaalde onderwerpen, binding te houden met wat er speelt op scholen, zelf proactief onderwerpen op de agenda te zetten en kritische vragen te stellen.’

Zichtbaarheid

Hoewel het werk van de rvt meestal niet direct zichtbaar is, heeft ze wel degelijk een cruciale rol. Zo staat mijnplein er mede dankzij de sturing van de rvt financieel goed voor. ‘Als rvt zijn we vroegtijdig betrokken bij belangrijke besluiten van het college van bestuur. Al kan ik me voorstellen dat veel medewerkers niet weten wie we zijn en wat we doen. Om feeling te houden met de scholen en als rvt meer zichtbaar te zijn, zijn we op kwaliteitsdagen geweest en gaan we de komende tijd actief scholen bezoeken en in gesprek met medewerkers.’ Wellicht komt je Erik en zijn collega rvt-leden de komende tijd tegen op school.

Raad van toezicht

De raad van toezicht (rvt) heeft verschillende taken en verantwoordelijkheden. Zo houdt de rvt toezicht op de financiële gezondheid, risicobeheersing en strategie van mijnplein en is de rvt de werkgever en het klankbord van het college van bestuur. Er is 6 keer per jaar een officiële rvt-vergadering. De rvt van mijnplein bestaat uit vijf personen: mevrouw A. Mostermans, de heer B. Rödel, de heer E. Lievers (voorzitter), de heer M. Kuiper en de heer R.L.H. van Tooren.

Marloes

In september gaf Marloes Tutert, leerkracht bij IJsselwijs, samen met collega Noret Pronk EDI-scholing aan het team van Esmoreit. IJsselwijs ziet dankzij EDI zichtbare verbeteringen in leskwaliteit.

Leren van elkaar

‘Het was voor ons een opfrisser,’ vertelt Ellen Rippe, leerkracht bij Esmoreit. ‘Onze methode volgt de stappen van EDI en je denkt vaak dat je die al goed toepast. Maar, ik hoorde toch weer nieuwe dingen! Na de presentatie was ik helemaal enthousiast en lette ik meteen weer extra op mijn instructie.’ Marloes: ‘Ik vond het wel spannend om erover te vertellen aan een ander team. Het is niet zo dat ik mezelf een fantastische leerkracht vind die EDI perfect toepast. Aan de andere kant vertel je gewoon een verhaal over iets dat je zelf elke dag doet. En ik denk echt dat mijn instructies door EDI beter zijn geworden, veel doelmatiger. Ook voor kinderen is de manier van instructie geven heel herkenbaar.’ Lachend vertelt ze: ‘Laatst gaf de helft van de klas de andere helft extra instructie voor rekenen. Nadat ik kinderen had gekoppeld hoorde ik overal om me heen de stappen van EDI “ik doe het eerst even voor” en “nu doen we het even samen”.

Elkaar ontmoeten

Zowel Ellen als Marloes vond de samenwerking tussen IJsselwijs en Esmoreit waardevol. Ellen: ‘Ik vind het goed dat scholen elkaar helpen of op deze manier informatie delen. Wij vonden het erg leuk en nuttig dat Marloes en Noret dit wilden doen. Vanwege de ontwikkeling van het unitonderwijs op school hebben we een vervolg op EDI nu alleen even geparkeerd.’ Marloes: ‘Het is alleen al leuk om andere collega’s te ontmoeten. Als je elkaar eenmaal kent, zoek je ook daarna makkelijker contact. Sowieso is het goed om ook buiten je eigen school te kijken om je bewuster te worden wat er in je eigen klaslokaal of school beter kan. Ik denk dat we dat veel vaker moeten doen!’

Wat is EDI?

Expliciete Directe Instructie (EDI) is een bewezen aanpak om de leseffectiviteit te verhogen en te zorgen voor betere leerprestaties bij kinderen. De instructie verloopt via vaste stappen waarbij de leerlingen in alle stappen actief betrokken worden. De leerkracht controleert gedurende alle lesfasen steeds of alle leerlingen het begrijpen.

Nawoord

Blik op de toekomst

Dit magazine vol met ervaringen van collega’s, ouders en kinderen van mijnplein geeft een reflectie op wat we de afgelopen periode gedaan hebben en waarom. Met al deze (en meer) ervaringen kijken we nu weer vooruit. We gaan samen aan de slag met de vernieuwde strategische agenda van mijnplein. Ieder op zijn eigen manier, maar wel met hetzelfde doel: goed onderwijs voor de kinderen in Salland. Net als onze leerlingen, zijn onze scholen en wij als collega’s niet hetzelfde. Iedere school vaart zijn eigen koers. De ene school past misschien beter bij jou dan de andere en andersom. Ook dat is de kracht van mijnplein.

Dit magazine is een boeiend en levendig document geworden en we hopen dat je het met net zoveel plezier en interesse hebt gelezen als wij. We hopen dat het je prikkelt, uitnodigt en overhaalt om bij een collega van een andere school te gaan kijken. Als er namelijk iets is wat de meerwaarde van mijnplein laat zien, is het dat we van elkaar kunnen leren. In een vertrouwde omgeving van collega naar collega. Er is genoeg te ontdekken, want er is geen school bij mijnplein waar de tijd stil staat en niets speelt.

Als bestuur hebben we de afgelopen jaren ons best gedaan om de voorwaarden voor alle ontwikkelingen binnen mijnplein te kunnen bieden. Dat we niet alleen aan de slag willen, maar het ook kúnnen. mijnplein is financieel en organisatorisch stabiel. Dat is fijn, want op een stabiele tafel is het lekker dansen. Dus: laten we dansen! Laten we geweldig onderwijs maken voor onze kinderen!

Bedankt voor alle ervaringen en op naar nog heel veel nieuwe.

Maarten Bauer en Bart de Grunt
College van bestuur mijnplein

PS. We zien je graag op 7 september op de startdag in Luttenberg!

Onze locaties

Verwonderwijs in Salland

